

Latvijas Republika
VENTSPILS PILSĒTAS DOME
ARHITEKTŪRAS UN PILSĒTBŪVNICĪBAS NODAĻA
BŪVNICĪBAS ADMINISTRATĪVĀ INSPEKCIJA

Jūras iela 36, Ventspils, LV-3601, tālruni: 63601162, 63601197, fakss: 63601118; e-pasts: apn@ventspils.lv; bai@ventspils.lv

Ventspilī

23.02.2015. Nr. 9-11/167

Latvijas Republikas Saeimas
Parlamentārās izmeklēšanas komisijas
par Latvijas valsts rīcību,
izvērtējot 2013. gada 21. novembrī
Zolitūdē notikušās traģēdijas cēloņus un
turpmākajām darbībām, kas veiktas
normatīvo aktu un valsts pārvaldes un
pašvaldību darbības saskaņošanā, lai
nepieļautu līdzīgu traģēdiju atkārtošanos,
kā arī par darbībām minētās traģēdijas
seku novēršanā komisijas
priekšsēdētājam
R. Baloža kungam
Jēkaba iela 11, Rīga, LV-1811

Par atbildēm uz uzdotajiem jautājumiem
saistībā ar būvniecības procesu

Ventspils pilsētas domes Arhitektūras un pilsētbūvniecības nodaļā (turpmāk - APN) un Ventspils pilsētas domes Būvniecības administratīvā inspekcijā (turpmāk - BAI) ir saņemta Latvijas Republikas Saeimas Parlamentārās izmeklēšanas komisijas 20.01.2015. vēstule Nr.233.9/18-18-12/15 "Par dalību Parlamentārās izmeklēšanas Komisijas sēdē", ar kuru tiek lūgts sniegt Ventspils pilsētas pašvaldības viedokli un skaidrojumu par būvniecību regulējošo normatīvo aktu izpildi Ventspils pilsētā.

Jautājums: Kāda ir Jūsu pašvaldības sadarbība ar valsti, lai Ventspils teritorijā nodrošinātu būvniecības pārraudzību un koordināciju? Kā Jūs vērtējat vispārējo būvniecības pārraudzības un koordinācijas nodrošināšanu valstī?

Atbilstoši Būvniecības likuma 6. pantā noteiktajam, par būvniecības vispārējo pārraudzību un koordināciju valstī ir atbildīga par būvniecību atbildīgā ministrija – Ekonomikas ministrija (turpmāk – Ministrija). Būvniecības likums Ministrijai nosaka šādus uzdevumus - *izstrādāt politikas plānošanas dokumentus būvniecības jomā; izstrādāt priekšlikumus būvniecību regulējošu normatīvo aktu sistēmas pilnveidošanai; izstrādāt vispārīgos būvnoteikumus, speciālos būvnoteikumus, izdot būvnormatīvus, izdot būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumus, izdot noteikumus par būvinspektoriem, noteikt būvniecības informācijas sistēmas izveides un uzturēšanas kārtību, noteikt kārtību, kādā veic būvizstrādājumu tirgus uzraudzību; nodrošināt būvniecības pārraudzībai un kontrolei nepieciešamās būvniecības informācijas sistēmas darbību.*

Sadarbība, ko var raksturot kā ciešu, Ventspils pilsētas pašvaldībai ar Ministriju bija 2014.gada pirmajā pusgadā, kad noritēja intensīvs darbs pie normatīvo aktu – būvnoteikumu, grozījumu Būvniecības likumā izstrādes. Ikdienā tā ir mazāk intensīva, un tiek realizēta pēc nepieciešamības.

Vērtējot (jau praksē) spēkā esošos, steigā tapušos un pieņemtos normatīvos aktus – būvnoteikumus, uzskatām, ka tie pirmkārt, daudzuma ziņā būtu samazināmi, otrkārt, kvalitātē stipri uzlabojami. Pašlaik vairāki speciālie būvnoteikumi (elektronisko sakaru, elektroenerģijas, neklasificētu inženierbūvju) regulē būvniecību dažādās mākslīgi sadalītās jomās, kuras pēc būtības un atbilstoši būvju klasifikācijai atbilst vienai *Cauruļvadi, sakaru un elektropārvades līnijas – 22*, kas rada problēmas faktisko darbu izpildē un paredz atšķirīgu regulējumu pēc būtības vienādiem būvdarbiem.

Būvniecības kārtība, kas ir spēkā no 01.10.2014., ir mākslīgi sarežģīta, tapusi smagnējāka, bet ne kvalitatīvāka.

Jautājums: Vai, Jūsaprāt, būvprojekta ekspertiem un projektētājiem normatīvajos aktos nevajadzētu paredzēt solidāru atbildību?

APN un BAI skatījumā, nav pareizi normatīvajos aktos noteikt solidāru atbildību projektētājiem un būvprojektu ekspertiem. Katrā konkrētajā gadījumā gan projektētāja, gan būvekspertīzes veicēja darbība vērtējama atsevišķi. Solidāra atbildība būtu iespējama kopdarba gadījumā, taču pēc Vispārīgajos būvnoteikumos ietvertās būvprojekta ekspertīzes definīcijas „2.5. būvprojekta ekspertīze – profesionāla pārbaude, kuras mērķis ir sniegt izvērtējumu par būvprojekta tehniskā risinājuma atbilstību normatīvo aktu un tehnisko noteikumu prasībām”, projektēšana un ekspertīze ir divi atšķirīgi būvniecības procesa etapi ar atsevišķi definētiem darba uzdevumiem.

Jautājums: Vai, atstājot pašvaldību būvvaldēm funkciju nodrošināt savā administratīvajā teritorijā būvniecības procesa tiesiskumu (likums Par pašvaldībām 15. panta 14. punkts), sabiedrība var būt droša, ka esošās un nākamās būves Ventspils teritorijā tiks uzraudzītas kvalitatīvi, uzraudzība notiks, nevis formāli, pārbaudot iesniegtos dokumentus, bet arī faktiski uz vietas būvobjektā.

Būvniecības likuma 7. pants un tā apakšpunkti precīzi definē, ko sevī iever jēdziens „Būvniecības procesa tiesiskums”, kas atbilstoši likuma „Par pašvaldībām” 15. panta 14. punktā noteiktajam jānodrošina vietējai pašvaldībai, un tas ir:

„7. pants. *Vietējās pašvaldības kompetence*

(1) *Likuma izpildei vietējā pašvaldība:*

1) *nodrošina būvniecības procesa tiesiskumu:*

a) *izveidojot būvvaldi savā teritorijā vai vienojoties ar citām pašvaldībām par kopīgas būvvaldes izveidi un nodrošinot būvvaldes darbībai nepieciešamos resursus, kā arī deleģējot citai pašvaldībai atsevišķu uzdevumu izpildi Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā;*

b) *pieņemot lēmumus par apstrīdētajiem pašvaldību būvvaldes administratīvajiem aktiem, faktisko rīcību un lēmumiem, kas apstrīdami saskaņā ar normatīvajiem aktiem;*

2) *pieņem lēmumus par turpmāko rīcību ar tās teritorijā esošām būvēm, kuras pilnīgi vai daļēji sagruvušas vai nonākušas tādā stāvoklī, ka to lietošana ir bīstama vai tās bojā ainavu;*

3) *republikas pilsētās – nodarbina pilsētas arhitektu, kurš pārrauga arhitektoniskās kvalitātes principa ievērošanu;*

4) *nodrošina informācijas pieejamību būvniecības informācijas sistēmā;*

5) *šajā likumā noteiktajā kārtībā informē sabiedrību par saņemtajām būvniecības iecerēm.*

(2) *Šā panta pirmajā daļā minētos pienākumus pašvaldība neveic attiecībā uz būvdarbu valsts kontroles un ekspluatācijas procesiem, kas atbilstoši šā likuma 6.¹ pantā noteiktajam ir biroja kompetencē. Būvvaldes un biroja sadarbības kārtību nosaka vispārīgie būvnoteikumi”.*

Savukārt, būvvaldes kompetence noteikta Būvniecības likuma 12.panta (3) daļā.

BAI norāda, ka atbilstoši Būvniecības likumam un Vispārīgajiem būvnoteikumiem ir noteiktas prasības ieceres ierosinātājam, kuru būvobjektu būvniecībai ieceres ierosinātājam obligāti jāpiesaista, uz līguma pamata, būvdarbu veicējs, kurš nodarbina un norīko būvniecībai attiecīgajā jomā sertificētu

speciālistu, kā arī noteikts obligāts pienākums ieceres ierosinātajam piesaistīt sertificētu būvuzraugs, kurš ir atbildīgs par visa būvdarbu procesa uzraudzību kopumā un ikviena būvuzraudzības plānā noteiktā posma kontroli būvlaukumā termiņos, kādi attiecīgajā plānā paredzēti, kā arī par to, lai būve vai tās daļa, kuras būvniecības laikā viņš pildījis savus pienākumus, atbilstu būvprojektam un pasūtītāja, šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām, un/ vai autoruzraugu, kura pienākums ir nodrošināt būvprojekta atbilstošu realizāciju dabā, ja nepieciešams, dodot norādījumus būvdarbu vadītājam un būvuzraugam būvprojektā paredzēto risinājumu īstenošanai.

BAI būvinspektori veic objektu apsekošanu, pirms būvatļaujas izsniegšanas un būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildes, un pārliecinās par patvaļīgas būvniecības neesamību apsekojamajā objektā, savukārt atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi veic tikai gadījumā, ja ieceres ierosinātais ir, piesaistījis iepriekš minētos būvspeciālistus. Papildus iepriekšminētajam būvinspektori vismaz vienu reizi būvobjektu apseko būvniecības stadijā, atbilstoši būvuzraudzības plānā noteiktajiem galvenajiem būvdarbu posmiem. Veicot būvdarbu kontroli, būvinspektori pārbauda būvdarbu veikšanas atbilstību būvprojektam un normatīvo aktu prasībām, pārliecinās par būvizstrādājumu atbilstību apliecināšanas dokumentācijas esamību būvlaukumā un par konstatētajiem trūkumiem informē būvizstrādājumu tirgu uzraugošo iestādi, pārliecinās par vides aizsardzības prasību ievērošanu būvlaukumā un par konstatētajiem trūkumiem informē institūcijas, kuras veic vides valsts kontroli, pārliecinās, vai tiek veikta autoruzraudzība vai būvuzraudzība gadījumos, kad attiecīgās uzraudzības nepieciešamību nosaka normatīvie akti, un vai tiek ievērots būvuzraudzības plāns.

Par katru būvobjekta apsekošanu būvinspektors sastāda atzinumu, ja konkrētajā pārbaudes reizē tiek konstatēti pārkāpumi tas tiek atzīmēts atzinumā.

Vienlaikus norādām, ka atbilstoši Ventspils pilsētas domes saistošajiem noteikumiem Nr.8 "Teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas noteikumi" BAI kontrolē tās teritorijā esošo vidi degradējošas un sabiedrisko drošību apdraudošas būves. Īpašniekiem, pamatojoties uz Civillikuma 1084. pantā noteikto *katram būves īpašniekam, lai aizsargātu sabiedrisko drošību, jātur sava būve tādā stāvoklī, ka no tās nevar rasties kaitējums ne kaimiņiem, ne garāmgājējiem, ne arī tās lietotājiem* un Būvniecības likuma 21. panta (4) daļā noteikto *būves īpašnieks nodrošina būves un tās elementu uzturēšanu ekspluatācijas laikā, lai tā atbilstu būvei noteiktajām būtiskām prasībām: mehāniskā stiprība un stabilitāte; ugunsdrošība; higiēna, nekaitīgums un vides aizsardzība; lietošanas drošība un vides pieejamība; akustika (aizsardzība pret trokšņiem); energoefektivitāte; ilgtspējīga dabas resursu izmantošana*, tiek uzdots noteiktā laikā iesniegt BAI ēkas tehnisko apsekošanas atzinumu, ko veicis sertificēts speciālists, un veikt ēkas savešanas kārtībā vai nojaukšanas darbus.

Savukārt, ja īpašnieks noteiktajā laikā neveic ēkas savešanas kārtībā vai nojaukšanas darbus, tad tie tiek saukti pie administratīvās atbildības, kā arī BAI darbinieki virza Ventspils pilsētas domē izskatīšanai jautājumu par vidi degradējošas un/ vai sabiedrisko drošību apdraudošas būves statusa noteikšanu, kas dod tiesības piemērot paaugstinātu nekustamā īpašuma nodokli 3% apmērā, tādējādi motivējot īpašnieku sākot vidi degradējošas un/ vai sabiedrisko drošību apdraudošas būves.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, Būvniecības likuma 6.¹pantā noteikto Būvniecības valsts kontroles biroja kompetenci, apstākli, ka Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā būvniecību bez BAI kontrolē vēl viena speciāli šim mērķim izveidota Ventspils pilsētas domes struktūrvienība – Ventspils pilsētas domes Būvniecības kvalitātes kontroles nodaļa, uzskatam, ka Ventspils pilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā esošās un nākamās būves tiek un tiks uzraudzītas kvalitatīvi, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei.

Jautājums: Kāda faktiskā kontrole tiek veikta par būvprojektā iekļauto būvkonstrukciju slodžu aprēķina pareizību (būvkonstrukciju slodzes, slodžu shēmas un kopējais aprēķina modelis)? Vai pašvaldību būvinspektori veic būvprojekta tehniskā izpildījuma pārbaudes atbilstību normatīvajiem aktiem? Ja veic, tad kādā apjomā?

Atbilstoši Būvniecības likuma 16. panta (2) daļā noteiktajam:

„(2) Par būvprojekta vai tā dokumentācijas atbilstību būvniecību regulējošo normatīvo aktu, būvnormatīvu, kā arī projektētāja un pasūtītāja civiltiesiskā kārtā noslēgto līgumu prasībām ir atbildīgs būvprojekta izstrādātājs”.

Virknei būvprojektu, bet trešās grupas būvju būvprojektiem obligāti, tiek veikta būvprojekta ekspertīze.

Atbilstoši Būvniecības likuma 19.panta (7) daļā noteiktajam:

“Būveksperts atbild par ekspertīzes atzinuma saturu un tajā ietverto secinājumu pamatotību”.

Tādējādi, nesaskatam jautājumā izteiktās vēlmes pamatotību un norādām, ka vēlme, lai būvvaldes darbinieki veiktu būvprojektā iekļauto slodžu aprēķina pareizības pārbaudi, nav korekta un nav

reāli izpildāma. Lai veiktu faktisku būvkonstrukciju slodžu aprēķina pārbaudi, katrai pašvaldībai būtu jāizveido projektēšanas birojs, kas tikai ar šādiem jautājumiem nodarbotos. Tā piemēram, 2014. gadā APN tika iesniegti 444 projekti. Jebkurā gadījumā visi iesniegtie būvprojekti tiek izvērtēti ar augstu atbildības sajūtu, un, konstatējot neprecizitātes vai būtiskus trūkumus risinājumos, tie tiek atgriezti projektu autoriem to pilnveidošanai.

Atbilstoši Būvniecības likuma 18. panta (4) daļā noteiktajam: *Veicot būvdarbu kontroli, būvinspektori atbilstoši to iestāžu kompetencei, kurās viņi nodarbināti:*

- 1) pārbauda būvdarbu uzsākšanas atbilstību normatīvo aktu prasībām;
- 2) pārbauda būvdarbu veikšanas atbilstību būvprojektam un normatīvo aktu prasībām;
- 3) pārliecinās par būvizstrādājumu atbilstību apliecināšanas dokumentācijas esamību būvlaukumā un par konstatētajiem trūkumiem informē būvizstrādājumu tirgu uzraugošo iestādi;
- 4) pārliecinās par vides aizsardzības prasību ievērošanu būvlaukumā un par konstatētajiem trūkumiem informē institūcijas, kuras veic vides valsts kontroli;
- 5) pārliecinās, vai tiek veikta autoruzraudzība vai būvuzraudzība gadījumos, kad attiecīgās uzraudzības nepieciešamību nosaka normatīvie akti, un vai tiek ievērots būvuzraudzības plāns.

Jautājums: Vai Jūsu pašvaldības teritorijā ir noteikta normatīvā kārtība, kā būvvalde veic būvprojekta ekspertīzes uzraudzību 3. grupas būvēm un kā veiktās ekspertīzes ir jāuzglabā?

Nav saprotams, kas ir domāts ar jēdzienu „būvprojekta ekspertīzes uzraudzība 3. grupas būvēm”. Ja jautājums ir - vai tiek pieprasīta būvprojekta ekspertīze 3. grupas būvēm, tad informējam, ka tā tiek pieprasīta atbilstoši būvniecības procesu reglamentējošos aktos noteiktajam. Būvprojekta viens eksemplārs, kam pievienots būvprojekta ekspertīzes atzinums, tāpat kā citi būvprojekti, kuriem nav veiktas ekspertīzes, glabājas APN arhīvā, izņemot būvdarbu laiku, kad būvprojekti tiek nodoti BAI rīcībā.

Jautājums: Kādi pasākumi pēc 2013. gada novembra ir veikti Ventspilī būvniecības uzraudzības nodrošināšanā, lai palielinātu būvniecības procesā iesaistīto atbildību par būves drošību un kvalitāti?

BAI būvinspektori 2013. gada decembrī apsekoja visus būvniecības stadijā esošos objektus, kuros tika būvētas, pārbūvētas vai atjaunotas sabiedriski nozīmīgas publiskas ēkas. Apsekojumos atsevišķos objektos tika konstatēti nebūtiski pārkāpumi, kuri nekavējoties tika novērsti.

Vienlaikus, publisku ekspluatācijā nodotu sabiedriski nozīmīgu ēku īpašnieki tika aicināti veikt ēku tehniskā stāvokļa apsekojumus, ko īpašnieki izdarīja.

Papildus informējam, ka 2014. gadā Ventspils pilsētas domē tika izstrādātas Ventspils pilsētas ielu būvniecības vadlīnijas, kuras ir saistošas pašvaldības pasūtītajiem būvobjektiem un tajos iesaistītajiem būvspeciālistiem, tādējādi nosakot konkrētas kvalitātes prasības ielu būvniecībai. Izvērtējot vadlīniju ietekmi uz ielu būvniecības kvalitātes celšanos, Ventspils pilsētas domē pašlaik tiek vērtēts jautājums par vadlīniju izstrādāšanu ēku fasāžu atjaunošanas darbiem.

Savukārt, 2012. gadā, lai uzlabotu Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā būvējamo objektu būvdarbu kvalitāti tika izveidota Būvniecības kvalitātes kontroles nodaļa, kura veic būvniecības kontroli būvobjektos, kā jau iepriekš norādījām.

Ar cieņu,
Ventspils pilsētas domes
Arhitektūras un pilsēt būvniecības
nodaļas vadītājs
63601162

M. Bože

Ventspils pilsētas domes
Būvniecības administratīvās inspekcijas
vadītājs
63601198

J. Rasa